

Bedrägeriets Frön

The Seeds of Deception av Barbara Buzzard.

Vem skulle ha trott att med alla lögner man fått höra, accepterat, och till och med förväntat sig i vår kultur, att några av de farligaste lögnerna skulle vara de lögner vi intalar oss själva? [Psalm 119:29](#) är en bön av David där han ber Gud att avhålla oss från att bedra oss själva: "Låt lögnens väg vara långt ifrån mig". Tydligen har vi en tendens att bedra oss själva och detta går hand i hand med Ordspråksboken som varnar om att dårar bedrar sig själva ([Ords. 14:8](#)).

En rikstäckande bästsäljare i början av 80-talet var tankeväckande för kristna inte bara på grund av titeln, men för att dess antaganden motsvarar Skriften: "*People of the Lie*" [Lögnens Folk] av M. Scott Peck. Författaren hävdar att människor blir "lögnare" på grund av deras oförmåga eller ovillighet att uthärda smärtan av att *erkänna sina egna fel*. Resultatet av lögnen blir *självbedrägeri*.

Lögnens folk har dessa gemensamma personlighetsdrag:

- I deras fall kommer det onda inte av brist på skuld känsla men i deras ansträngningar att *undkomma* den.
- De projicerar sina egna synder på andra, samtidigt som de förnekar egna överträdelser.
- De förnekar sitt samvete och misslyckas med att hata sig själva när de borde.
- Medan de saknar motivation till att *vara* goda, har de en intensiv önskan om att *framstå* som goda.
- Deras "godhet" är bara ett sken. Det är hyckleri. Och därför är det en lögn.
- Denna lögn bedrar inte andra lika mycket som den bedrar dem själva.

Avslöja Lögnen: Sanningen om Lögner

Författaren Dr Peck håller med Skriften genom att erkänna att "stolthet går före fall". Han definierar denna stolthet som ett särdrag som "orealistiskt förnekar vår inneboende syndighet och ofullkomlighet"¹ och han bekräftar hur ytterst farligt detta är. Peck betonar att för "lögnens folk" är självbedrägeri en integrerad del i deras beteende; så pass att de är *villiga att offra och skada och till och med förgöra andra för att bevara sin egen självbild*. Han namnger detta personlighetsdrag som elakartad narcissism och finner den vara en rot till ondska och fullständigt pervers.

Ett karaktärsdrag för detta folk, som Peck beskriver, är bristande självvranssakan. "Hur obehagligt det än är, så är känslan av personlig synd just det som hindrar vår synd att gå överstyr. Det är en väldigt stor välsignelse eftersom det är vårt enda effektiva skydd mot vår egen tendens för ondska."²

Lögner är förödande och inte desto mindre förödande när det är lögner vi intalar oss själva. Det är skadligt att ignorera eller på annat sätt fly från sitt samvete. Jag blir påmind om

¹ *People of the Lie*, s. 80.

² *Ibid.*, s. 72

spetälska och det faktum att de inte kan känna smärta som ju fungerar som en flyktsignal, som att man bränner fingrarna om man tar på en varm spis. De nervändar som får en att omedelbart dra sig tillbaka på grund av smärta är i själva verket en välsignelse som räddar en från ytterligare skada. På samma sätt är ett aktivt och funktionellt samvete vår *vän*, en skyddsåtgärd som förhindrar katastrof. Och skulle vi misslyckas så har Gud tillåtit oss att bli *välsignade* genom skuld känsla.

I förbigående vill jag tillägga att Peck inte började sin praktik i psykologi med en syn på Satan som en aktiv varelse, men han blev övertygad om denna varelses kraft och personlighet som ett resultat av vad han såg och erfor. Följande är vad han kommit att tro:

"Genomsyrande denna personlighet (Satan) är en aktiv närvaro av hat. Satan vill förgöra oss. Det är viktigt att vi förstår detta... Att tro något annat är att bli vilseledd. I själva verket... är kanske Satans bästa bedrag dess (sic) allmänna framgång i att dölja sin (sic) egen verklighet [existens] från det mänskliga sinnet." ³

När Jesus sade "Saliga är de som är fattiga (ödmjuka) i anden" jämförde han då inte deras beteende med fariséerna eller de "feta katterna" på Jesu tid? Är inte stolthet den mest grundläggande av all synd? Är det inte stolthet som övertygar oss om rättfärdigheten i vårt eget uppförande - det vill säga, synden att tro att vi är utan synd? Alla andligt friska vuxna måste underordna sig sina egna samveten. Att inte göra det gör att man syndar. Vi måste vinna konflikten mellan skuld känsla och åsidosättande eller flykt från denna skuld. Bedrägeriets frön aktiverar vårt misslyckande av *att erkänna*. Skuld känsla fungerar som en *bra sak så länge* det får oss att ångra våra handlingar och ändra kurs. Det får inte hamna i skuggan. Och så naturligtvis, det fantastiska underverket om förlåtelse som kommer att rena oss inte bara från synd men från skuld.

En Verklighet

"Ondska har alltid något med lögn att göra", ⁴ konstaterar Peck, och återigen påpekar han faran av egenkärleken bakom dessa lögn. Han påminner sina läsare om att Satan är lögnens fader och att hans största makt är genom människors tro på hans lögn. Man behöver bara dra sig till minnes den enorma betoning på lögnaktighet som ges i Psalmerna och Ordspråksboken för att förstå vad Peck menar. Vår kultur verkar ha reducerat lögn till att inte betyda mer än att vara slarvig eller sen (dvs. smålögn och vita lögn). Skriften tycks se det annorlunda, dvs som skillnaden mellan att vara en däre eller inte.

"Den som lever av aska är förledd av ett vilselett hjärta, så att han inte kan rädda sin själ eller tänka: 'Är det inte lögn, detta i min högra hand?'" ([Jesaja 44:20](#)).

Detta är en ytterst aktuell fråga. Jag tycker det är hjärtskärande att den här lögnen som Peck talar om (förespeglingen om att vara klanderfri, osv.) har blivit så framträdande inom rådgivningsområdet där "gå vidare" metoden verkar ha undanröjt ånger, och samvetskval görs till något onödigt. Sorg och samvetskval som åtföljer skuld känslor och erkännande av

³ *People of the Lie.*, s. 208

⁴ *Ibid.*, s. 135

missgärning är *goda* känslor som inte bör undvikas eller bortskaffas. De är rengöringsverktyg och en integrerad del i en läkningsprocess.⁵

Den enda vägen *ut* är *genom*, inte undvikande. Låt oss inte omskriva berättelsen om 'den förlorade sonen' genom att säga att om sonen hänleende stoltserade in i sin fars hus och krävde vissa saker så skulle hans far reagera på samma sätt som han gjorde [i berättelsen], dvs. krama om honom och förbereda en fest, osv. Eller?!

Ånger kan inte ersättas med gruppkramar. Är inte detta ett upphävande av moralisk bedömning; en ovilja eller oförmåga att känna igen synd? Och ändå säger [Ordspråksboken 28:13](#) till oss att syndens beklännelse och övergivandet av densamma kommer ge oss den barmhärtighet vi alla önskar.

En Inbjudan

Vågar vi ändra det modus operandi (tillvägagångssätt) som ges till oss i Skriften? På sätt och vis är hela Skriften en historia om omvändelse och förlåtelse. Det är Guds inbjudan till att ändra riktning och gå en ny väg. Men det är också *ett förbund vi måste gå in i*. Om hälften av avtalet tas bort (vår del) till förmån för en "gå vidare" metod, så har vi gjort det på vårt sätt och inte på Guds sätt.

"För det onda uppstår i vägran att erkänna våra egna synder".⁶ Har vi kommit fram vid den tidpunkt som beskrivs i [Psalm 12:9](#): "Runt omkring går gudlösa fram, när det usla hålls högt bland människors barn." *Att avskaffa ånger är att avskaffa samvetet*, och enligt Dr Pecks avhandling skulle det vara en stor katastrof.

En absolut nödvändighet

En intensiv koncentration på lögnen får mig att fundera över sanningen och hur farligt det är att vara utan den. Vi är alla villebråd för propagandan om att sanningen bara är subjektiv. Själva tanken om sanning eller ett sökande efter sanning kan låta främmande, och ändå bör sanning injiceras i varje tanke, varje förväntan, moralisk syn, värdesystem och filosofi som vi handlar utifrån. En av de viktigaste sakerna vi kan göra för att få större kraft och tillförsikt är att *identifiera* lögnen. Då förlorar den sin makt över oss. Vi gör detta genom att motverka lögnen med sanningen och förkasta "lögnen i min högra hand" ([Jesaja 44:20](#)).

Hoppet

Dr Peck betonar att en av de viktigaste orsakerna till att identifiera ondska är *läkningen* av dess offer, som hans underrubrik lyder: "*Hoppet* om att läka mänskligt ont." Det påminner mig om [Ordspråksboken 17:15](#) som varnar oss för; "Den som friar en brottsling och den som fördömer en rättfärdig är båda avskyvärda för HERREN."

Mycket intressant eftersom det verkar som att det ena är lika dåligt som det andra. Vi får inte vara skyldiga till någotdera. Det åligger oss att känna igen lögnen för att ta avstånd ifrån den. Vidare är det absolut nödvändigt för oss att vandra i sanningen. Att vara vaksam på denna

⁵ En kritisk läsare kommer att säga att "snöflingor" och "cupcakes" (generation snöflinga/bortskämda millenniegenerationen) i vår tid ofta inte har samma samvetsgrad som den äldre generationen har.

⁶ *People of the Lie*, s. 233.

onda sida av vår natur och på Den Onde som frestar oss är inte att tjata/läxa upp/fördöma, men att hjälpa/bota/rusta alla oss som är i riskzonen.

Tänk på [Daniel 8:25](#), som bekräftar hur självbedrägeri och lögner går hand i hand för att frambringa ondska: "Hans bedrägliga lögner kommer att göra honom så framgångsrik att han kommer att tro att han är verkligt stor" (deceitful lies, CEV).

"Lögnens folk" är inte korrigerbara. Det är deras stora synd. Både Psalmerna och Ordspråksboken är avhandlingar på den korrigeringsprocess vi alla behöver: om du är *si* måste du bli *så*. Vad innebär det att vara ödmjuk? Vårt hopp ligger i denna egenskap, eftersom de ödmjuka inte bara kommer att bli erkända av vår Fader, utan belönade med det utlovade land som vi alla har hört talas om ([Matt. 5:5](#)).

Hoppet om att läka mänsklig ondska beskrivs i klartext här: "Om mitt folk, som är uppkallat efter mitt namn, ödmjukar sig och ber och söker mitt ansikte och omvänder sig från sina onda vägar, då vill jag höra det från himlen och förlåta deras synd och skaffa läkedom åt deras land." ([2 Krön. 7:14](#)).

Och slutsatsen av detta är: "Det offer Gud vill ha är en förkrossad ande. Ett förkrossat och bedrövat hjärta föraktar du inte, Gud" ([Ps. 51:19](#))